

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Näreaho, S. ; Lahtinen, H. & Lahti, P. (2018) Ammattikorkeakoulujen avoimuudella vaikuttavuutta, tehokkuutta ja yhteiskunnallista hyötyä. Tikissä. Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan sydämessä. Julkaistu 17.4.2018.

URL: <https://blogit.metropolia.fi/tikissa/2018/04/17/ammattikorkeakoulujen-avoimuudella-vaikuttavuutta-tehokkuutta-ja-yhteiskunnallista-hyotya/>

3AMKin yhteiset avoimuuden lupaukset ja periaatteet: Viisaalla avoimuudella vaikuttavuutta, tehokkuutta ja yhteiskunnallista hyötyä

Susanna Näreaho
Hanna Lahtinen
Pekka Lahti

Haaga-Helian, Laurean ja Metropolian strateginen liittouma (3AMK) pohti yhdessä, mitä avoimuuden toimintakulttuuriin siirtyminen vaatii ammattikorkeakouluilta. Tuloksena syntyi kymmenen avoimuuden lupaus ja niitä toteuttavat periaatteet, jotka strategisen liittouman Rehtorikollegio hyväksyi vuoden 2017 lopulla.

Avoimuudella vaikuttavuutta

Näemme avoimuuden arvona, joka ilmenee erityisesti vaikuttavana yhteistyönä, avoimena tiedonkulkuna ja infrastruktureina, eettisinä toimintatapoina sekä avoimuutta edistävänä toimintakulttuurina.

Lupausten johtavana teemana on toimintamme yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Näemme avoimuuden arvona, joka ilmenee erityisesti vaikuttavana yhteistyönä, avoimena tiedonkulkuna ja infrastruktureina, eettisinä toimintatapoina sekä avoimuutta edistävänä toimintakulttuurina. Avoimuudella lisäämme toimintamme tehokkuutta ja tehostamme julkisella rahoituksella saavutettavaa yhteiskunnallista hyötyä.

Lupaukset ja niihin liittyvät periaatteet perustuvat kansainvälisiin ja kansallisiin politiikkoihin, linjauksiin ja suosituksiin.

Avoimuus alkaa TKI-toiminnasta

Toimintakulttuurin muutos entistä avoimemmaksi alkoi tieteestä ja tutkimuksesta, joten avoimeen TKI-toimintaan liittyen on linjauksia, periaatteita, tavoitteita ja vaatimuksia enemmän kuin oppimis- tai liiketoimintaan. Myös 3AMK:n avoimuuden lupauksissa keskitymme avoimeen TKI-toimintaan. Oppimistoiminnan ja liiketoiminnan avoimuutta kehitämme myöhemmin kansainvälisten ja kansallisten linjausten edistyessä. Olemme määrittäneet avoimuuden periaatteiden soveltamisalueet ja tavoiteaikataulut TKI-toiminnan, oppimistoiminnan ja liiketoiminnan eri osa-alueille vuoteen 2020 asti.

Tavoitteet

Vaikuttavuuden lisäksi voimme avoimuudella lisätä toimintamme tehokkuutta ja tehostaa julkisella rahoituksella saavutettavaa yhteiskunnallista hyötyä.

Noudatamme Euroopan Komission avoimen saatavuuden periaatetta "As open as possible, as closed as necessary". Tavoitteenamme on, että avaamme infrastruktuurit ja ympäristöt, aineistot, menetelmät ja tulokset aina kun se on mahdollista. Avoimuudesta voimme poiketa perustellusta

syystä, esim. jos henkilötietojen ja yksityisyyden suoja, tulosten kaupallinen hyödyntäminen tai toiminnan tavoitteet vaarantuvat avoimuudesta.

Viisasta avoimuutta on myös se, että hyödynnämme omissa toiminnassamme muiden avaamia infrastruktuureja, ympäristöjä, aineistoja, menetelmiä ja tuloksia aina kun mahdollista.

Lupauksemme

Alla olevassa kuvassa on esitetty 3AMK:n yhteiset avoimuuden lupaukset.

2. Viisas avoimuus 3AMK:n yhteiset avoimuuden lupaukset Haaga-Helian, Laurea ja Metropolian strateginen liittouma (3AMK)

Panostamme avoimeen ja vaikuttavaan yhteistyöhön

- 1 Teemme toimintaamme ja osaamistamme näkyväksi ja osallistumme yhteiskunnalliseen keskusteluun ja yhteiskunnan kehittämiseen
- 2 Vaikutamme alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa tuoden ammattikorkeakoulujen näkökulmaa avoimuuden toimintamalleihin
- 3 Meillä syntyvät aineistot, menetelmät ja tulokset ovat uudelleenkäytettävissä ja hyödynnettävissä

Hyödynnämme avointa tietoa ja kehitämme avoimuutta edistävää infrastruktuureja

- 4 Hyödynnämme TKI-, oppimis- ja liiketoiminnassa avoimia aineistoja, menetelmiä ja tuloksia
- 5 Tarjoamme henkilöstöllemme aineistohallinnan infrastruktuurin, työvälineitä ja palveluita
- 6 Hyödynnämme olemassa olevia ja kehitämme tarvittaessa uusia avoimia TKI- ja oppimis- ja liiketoiminnan infrastruktuureja ja ympäristöjä

Pidämme kiinni lainsäädännöllisistä ja eettisistä periaatteista

- 7 Tarjoamme henkilöstöllemme tukea avoimuuteen liittyvien juridisten ja eettisten kysymysten tunnistamiseen ja ratkaisemiseen
- 8 Jokainen meistä noudattaa aineistojen hallinnassa, avaamisessa ja käyttämisessä lainsäädäntöä, hyvää tieteellistä käytäntöä, tutkimuseettisiä ohjeita, rahoitus- ja sopimusehtoja, hyvää aineistohallinta tapaa ja ammattikorkeakoulun ohjeita ja määräyksiä
- 9 Jokainen meistä huolehtii käyttämiensä luottamuksellisten, salassa pidettävien ja arkaluonteisten tietojen suojaamisesta, tietoturvasta ja tietosuojasta
- 10 Rakennamme avoimuuteen perustuvaa toimintakulttuuria ja seuraamme sen toteutumista arjen toiminnassamme. Avoimuus on toiminnan suunnittelun kokonaisvaltainen lähtökohta.

” As open as possible, as closed as necessary ”
– Euroopan Komissio, avoimen saatavuuden peruseriaate

Viisas avoimuus – 3AMK:n yhteiset avoimuuden lupaukset ja periaatteet 5

Kuva 1. Kymmenen avoimuuden lupausta ja niitä avaavat periaatteet

Mitä seuraavaksi?

Pelkillä lupauksilla emme pääse tavoitteisiin. Seuraavana keskitymmekin yhteisiin konkreettisiin toimenpiteisiin, jotta saamme lupaukset toteutumaan.

Kiitokset työryhmälle

Muotoilimme lupaukset ja periaatteet työryhmässä, mihin kuuluivat kirjoittajien lisäksi Hellevi Hakala, Annika Häyrynen, Kaisu Sallasmaa, Esa Suominen ja Merja Suoperä Metropolista sekä Susanna Kivelä, Anna Laakkonen ja Minna Marjamaa Laureasta.

Haaga-Helian, Laurean ja Metropolian strategisen liittouman Rehtorikollegio hyväksyi lupaukset ja periaatteet kokouksessaan 14.11.2017.

Kirjoittajat

Susanna Näreaho (FT) on ympäristöalan tutkija, joka työskentelee nykyään Metropolian TKI-palveluissa keskittyen TKI-toiminnan laatuun, etiikkaan ja avoimuuteen liittyviin kysymyksiin.

Hanna Lahtinen (FT) työskentelee Laurean Tieto- ja julkaisupalveluiden johtajana vaikuttaen avoimen toimintakulttuurin osaamisen ja hyödyntämisen edistämiseen.

Pekka Lahti (KTM) työskentelee Haaga-Helian TKI-palveluissa, toimien ulkopuolisesti rahoitettujen projektien tehtävissä ja avoimen tieteen ja tutkimukseen liittyvien kysymysten parissa.

Abstract

Helsinki Metropolitan Universities of Applied Sciences considered together, what the culture of open RDI and education means in the activities of universities of applied sciences. As a result we have agreed to "Wise Openness". This document presents ten promises and principles which aims to better visibility and effectiveness and improves the impact of our activities in the society.